

OKTOBER 2017

i Fanefjord og Bogø kirker

Gudstjenester

Fanefjord:

Søn. 1. oktober kl. 10:30
Højmesse

Søn. 15. oktober kl. 12:00
Gudstjeneste

Søn. 29. oktober kl. 10:30
Højmesse

Bogø:

Søn. 8. oktober kl. 12:00
Gudstjeneste

Søn. 22. oktober kl. 10:30
Højmesse

Fanefjord Centret:

Ons. 4. oktober kl. 14:00

Kontakt til præst

Sognepræst Aske Emil
Olsen træffes i Fanefjord
Præstegård.

Træffetid: Alle dage undtæn-
gen mandage.

Tlf.: 55 81 70 05 og
29 26 50 05 –

E-mail: aeo@km.dk

Find os på nettet

Begge kirkers hjemmeside
kan nås via
www.fanefjordkirke.dk

Scan QR
koden for at
åbne begge
sognes
hjemmeside.

Begrebet Angest

Jeg tror at vi alle har nogle bøger, som vi føler vi er særligt glade for. Selv har jeg en bog, som jeg føler jeg kan vende tilbage til igen og igen. Bogens indhold ræsonnerer på en eller anden måde med noget grundlæggende i min tilværelse. Første gang jeg læste den var det som om, at der her var en forfatter, der havde ramt en nerve.

Bogen fra 1844 har den mundrette titel: Begrebet Angest, En simpel psykologisk-paapegende Overveelse i Retning af det dogmatiske Problem om Arvesynden. Og er skrevet af den danske teolog Søren Aabye Kierkegaard. I dette værk behandler Kierkegaard forskellige problemstillinger, der rejser sig i menneskets tilværelse, når det forstås som spændt ud mellem immanens og transcendens. Centralt for teksten er spørgsmålet om individets frihed. Et af problemerne er at mennesket oplever, at det ikke kan forklare sig selv. Mennesket kommer til kort, det ved det ikke skal give det onde realitet, men gør det alligevel. Herved opstår problemet om at forklare og ikke mindst forstå sig selv. Det er indenfor denne problemstilling at frihedsbegrebet hos Kierkegaard viser sig. Frihed kommer til at dreje sig om at tage sin egen historie på sig.

Kierkegaard bruger en del plads på at beskæftige sig med begrebet synd og kalder det for: "Det store menneskelige Anliggende, man kalder Synden,". Synden har altså betydning for alle mennesker, men hvordan skal synden forstås som begreb? Synden kan bedst oversættes med ondskab. Den menneskelige virkelighed kan ikke forstås anderledes end at det onde besidder en realitet og at vi selv har forbindelse til den. Ondskaben er da alt det mennesket gør, der vækker anstød, alt det der anfægter vores umiddelbare forståelse af, hvordan verden og vores liv burde være. Altså alt det mennesket gerne havde været foruden i tilværelsen. Når synden forstås på denne måde, så bliver det et anliggende for alle mennesker, og man er nødsaget til, at forholde sig til den ondskab som man møder og måske endda i særlig høj grad må forholde sig til den ondskab, som man selv sætter i verden. For den eksterne ondskab man møder i verden, er det muligt at bortforklare som et

arbitrært vilkår, det blot må accepteres og hvis grund det ikke behøves at forklare nærmere. Men den ondskab man selv skaber, rejser et andet problem. For kunne man ikke have undladet at handle således? Hvorfor sætter man selv ondskab i verden og, hvad betyder det for hvordan man kan og skal forstå sig selv? Det er dette forklaringsproblem synden som ondskab rejser for det enkelte menneske. Det er her, at Kierkegaard indføre sit begreb om angst. Angsten står i relation til syndens mulighed og ikke synden selv. Det er netop derved, at Kierkegaard kan foretage den, af eftertiden så ofte refererede, skelnen mellem den objektsløse angst og den objektstilknyttede frygt. Når man gribes af frygt er det altid en konkret frygt for noget, men med angsten forholder det sig anderledes, da den forholder sig til muligheden, som er et negativt begreb. Syndens mulighed er altså at forstå som den endnu ikke konkretiserede eller udfoldede synd. Forud for den konkretiserede synd er der en tilstand af uskyldighed, men denne tilstand udlægger Kierkegaard som angstens tilstand. For det er i tilstanden af uskyld, at angsten træder frem:

"I denne Tilstand er der Fred og Hvile; men der er paa samme Tid noget Andet, hvilket ikke er Ufred og Strid; thi der er jo Intet at stride med. Hvad er det da? Intet. Men hvilken Virkning har Intet? Det føder Angest. Dette er Uskyldighedens dybe Hemmelighed, at den paa samme Tid er Angest" (Kierkegaard, 1844.)

Men angsten bliver på denne måde stadig ikke årsagen til at synden finder sted. Den kan kun forklare punktet op til øjeblikket, hvor synden finder sted. Dette øjeblik benævnes af Kierkegaard "Det Qualitative Spring", der er ikke noget nyt i at det har kvalitativ betydning, når den første synd finder sted. Det nye er brugen af ordet "Spring", hvorved individets skyld fremhæves. På denne måde gøres der op med den psykologiske undskyldning med at individet handlede på angstens foranledning. Når man psykologisk forsøger, at forklare at man sprang, da kan man aldrig nå længere end til det punkt lige forud for dér, hvor springet skete.

Ved springet viser der sig tre ting for

mennesket; I) det oplever transcendens, II) erfarer sin egen autonomi III) og erkender sig selv som et selv med ansvar. Måden transcendenen opleves er ved at den enkelte ved at udføre sin første synd, bliver bekendt med sin egen evne til at sætte noget nyt i verden. Det at sætte noget nyt i verden er en konkretisering af individets autonomi, hvor synden er det klare eksempel på noget der er skabt ved individets egen vilje. Men med dette kommer den problematiske erkendelse af at man selv har ansvaret for den synd man har sat i verden. Den kan ikke undskyldes og derfor er individet nødt til at forholde sig til sin egen frihed. Når denne erkendelse opnås, træder individets egen historie frem. Der er her en klar udskillelse fra slægtens historie, som er det indenfor hvilken man kan undskyldes og forklare ens egne handlinger. Når man først er blevet bevidst om at ens frihed forpligter en på ens egen historie, da tvinges man til at forholde sig til den frihed.

Frihedsbegrebet hos Kierkegaard kan altså forstås som et udtryk for menneskets transcendens, der viser sig gennem den synd, der sættes som noget absolut nyt i verden. Dette nye sættes i frihed, men denne frihed er ikke en frihed til at vælge mellem at gøre dit og dat. Når først man er blevet bevidst om den frihed, så kaster den en tilbage på en selv og tvinger en til at arbejde med at forstå sig selv som en der har handlet på en bestemt måde. Så frihedsbegrebet sætter en i en situation, hvor man forpligtes på en refleksiv hermeneutisk opgave med hensyn til ens egen identitet. Og det er netop noget af dette, der er så interessant ved værket Begrebet Angest, det opfordrer os til at forholde os til os selv.

